

Reglugjörð

um notkun pósta.

I. kafli.

Almenn ákvæði.

1. gr.

Pósthúsin og starfssvið þeirra.

Á pósthúsum skal tekið á móti alls konar póstsendingum, og þær afhentar, svo lengi sem hægt er og þörf er á, frá kl. 9 árdegis til kl. 7 síðdegis.

Það er skylda póstmanna, þegar þess er krafist, að leiðbeina mönnum um notkun póstanna, ef því verður við komið, án þess að raska eða seinka um of fyrir öðrum póststörfum.

Í kaupstöðum og kauptúnum skal póstkassi hengdur upp við innganginn á pósthúsunum.

Á póstafréiðslustöðum skal sá hluti pósthússins, sem hafður er til að afgreiða póstinn, vera aðgreindur frá þeim hluta, sem er ætlaður almenningi, með skilrími, diskir eða á annan hátt. Þar skal eitt eintak af póstlögunum og reglugjörð þessari vera til sýnis, yfirlit yfir komandi og farandi pósta og annað, sem samkvæmt reglugjörð þessari og öðrum ákvæðum ber að auglýsa þar.

2. gr.

Hvenær póstsendingum skal skilað, og hvenær pósthúsin eru opin.

Póststjórnin ákveður, hvenær pósthúsin skulu vera opin, eftir því sem hagar til á hverjum stað, og eftir póstgöngunum.

Á sunnudögum og helgidögum þurfa pósthúsin ekki að vera opin, nema um póstgöngur.

Til þess að sendingar fari með fyrsta pósti, skal þeim í síðasta lagi skilað að svo löngu áður en hann, eftir áætluninni, á að fara frá póstafréiðslustað, sem hér segir:

Peningabrjefum, böggjum og póstávisunum	1½ klst.
Ábyrgðarbrjefum og blöðum, sem send eru samkvæmt 11. gr. f. í póstlögunum	1 —
Öðrum brjefasendingum	½ —

Fari póstur að morgni fyrir kl. 9, skal sendingum öllum, sem á að afhenda á pósthúsinu, skilað kvöldinu fyrir. Hve lengi hægt er að taka við send-

ingum á pósthúsum í Reykjavík, til þess að þær komist með fyrsta pósti, verð-
ur ákveðið af pósthúsinu.

47
7. mars

Á brjefhirðingastöðum skal sendingum skilað svo löngu áður en póstur á
að fara þaðan, sem hjer segir:

Ábyrgðarlausum brjefum . . . . . 1/2 klst.
Öðrum sendingum . . . . . 1 —

Brjefakassa á pósthúsum skal ætíð tæma 10 mínútum áður en póstur
leggur af stað frá pósthúsinu.

Þetta skal auglýst á pósthúsum og hvenær megi seinast afhenda send-
ingar til þess þær komist með fyrsta pósti.

3. gr.

Flutningur á póstsendingum.

Til þess að flytja póstsendingar milli pósthúsanna skal nota:

1. Landpóstana, sem landssjóður kostar;
2. Gufuskip þau, sem styrks njóta af landssjóði;
3. Reglubundnar flutningaferðir á landi, sem einstakir menn kosta, og skip
einstakra manna. (Póstl. 8. og 9. gr.).

Þegar sérstaklega stendur á, getur pósthúsin látið flytja póstsendingar
á þann hátt, sem hún álitur best við eiga.

Með flutningaferðum einstakra manna á landi og með skipum einstakra
manna skal venjulega aðeins senda brjef, póstávisanir, póströf, krossbands-
sendingar og blöð og tímarit. — Með hinum öðrum reglubundnu flutningaferðum
skal venjulega senda alls konar sendingar.

Pósthúsin auglýsir, hvenær póstar eigi að koma og fara frá pósthúsum
og allar breytingar, sem kunna að verða gjörðar á því.

Sömuleiðis auglýsir hún tækifæris-póstflutninga, og hvað þá er tekið til
flutnings.

Þegar farartími pósta er auglýstur, er ætíð átt við þann tíma, þegar
póstur má leggja af stað í fyrsta lagi, en pósthúsin getur látið póstin leggja
af stað síðar, meðal annars til þess, að biða eftir öðrum póstum.

Þegar ísár eru eða mjög mikil ófærð á vetrum, getur pósthúsin ákveð-
ið, að böggjar, blöð og krossbandssendingar skuli biða betri tíma.

4. gr.

Skil á póstsendingum.

Pósthúsin tekst á hendur, að koma póstsendingum til þeirra pósthúsa,
sem vísað er til, og afhenda þær þar þeim, sem við á að taka, en þeir skulu
sjálfir sjá um að sendingarnar sjeu sóttar.

Að svo miklu leyti, sem því verður við komið, án kostnaðar fyrir pósthúsin,
skulu póstmenn láta móttakendur vita, þegar sendingar eru komnar til
þeirra, og koma þeim til þeirra, á þeirra kostnað, ef þeir óska þess.

47
7. mars

Brjef, sem eiga að berast með hraðboða, skal senda til móttakanda bæði á virkum dögum og helgidögum, á hvaða tíma dags sem er.

Í Reykjavík eru almenn brjef, fylgibrjef og póstaðvísanir bornar til manna tvisvar á virkum dögum og einu sinni á helgum dögum og eftir komu pósta samkvæmt auglýsingu frá póststjórninni.

Þar er móttakendum einnig tilkynnt, þegar aðrar sendingar koma til þeirra, þeim að kostnaðarlausu.

II. kafli.

Brjefasendingar, peningabrjef, böggjar, póstaðvísanir og póstkröfur. Útbúningur þessara sendinga.

5. gr.

Brjefasendingar.

Almenn brjef skulu vera flöt að lögun og eigi yfir 39 sentimetra á lengd, 26 sentimetra á breidd og $2\frac{1}{2}$ sentimetra á þykkt. — Þau mega eigi vera þyngri en 250 grömm og hvorki má skrifa á þau verð eða að aðrir munir fylgi þeim. Munir þeir, sem eigi fullnægja þeim skilyrðum, skulu fluttir, ef á annað borð má flytja þá með póstum, eftir þeim reglum, sem gilda fyrir þær sendingar, sem þeir eftir eðli sínu verða að teljast til, þótt þeir hafi verið settir á póst sem almenn brjef.

Spjaldbrjef eru opin spjaldblöð, sem póststjórnin gefur út með áprentuðu frimerki.

Einstakir menn geta líka gefið út spjaldbrija, en þau verða þá bæði að lögun, stærð og efni að vera eins og spjaldbrija þau, sem póststjórnin gefur út. Frimerki má eigi prenta á þau, og að öðru leyti má eigi utanáskriftarmegin prenta á þau neitt verulegt annað en utanáskriftina og það, sem prentað er á spjaldbrija póststjórnarinnar.

Engin önnur sending má fylgja spjaldbrijum, og eigi má líma á þau neitt annað en frimerkin og seðil með kveðjunni, alt að 5 sentimetrum á lengd en 2 á breidd. Utanáskriftarhlíðina á spjaldbrijum má aðeins nota fyrir kveðjuna og nafn og heimili sendanda. Þó má á myndaspjaldbrijum skifta utanáskriftarhlíðinni í tvent með beinu striki upp og ofan, og nota vinstri helminginn fyrir skrifað mál, en hinn hægri fyrir utanáskriftina.

Spjaldbrija, sem ekki uppfylla sett skilyrði, skal fara með sem brija.

Brjefasendingar, sem 11. gr. a. í póstlögunum ræðir um, eru prentað mál í krossbandi eða einbrugðnu bandi eða aðeins samanbrotið eða opið spjaldblað, sýnishorn af vöru eða snið. Um sýnishorn af vöru og snið gildir sama og um almenn brija, að þesskonar sendingar mega ekki vera yfir 250 grömm, en prentað mál, sem sett er á póst frá 15. apríl til 14. október, má veita alt að 2 kílógrömmum, en frá 15. október til 14. apríl alt að $\frac{3}{4}$ kílógrams. Á sendingar þessar má hvorki skrifa verð eða að aðrir munir fylgi þeim. Þessar

sendingar má flytja með póstum, þótt þær að lögun, stærð og þykt, sjeu öðru- 47
visi en sagt er um almenn brjef, þó verða þær að vera þannig lagaðar, að 7. mars
þær sjeu hentugar til flutnings með öðrum brjefasendingum.

I. *Prentað mál.* Þar undir má telja: Alt sem prentað er á pappír, skinn eða
pappa, hvort sem letrið eða myndirnar, sem prentað er með, eru úr steini,
málmi eða trje; auk þess má senda sem prentað mál annað, sem fjölritað
er með vjelum, og auðvelt er að ákveða, hvernig er gjört, þó ekki það, sem
ritað er með endurritvjel, skrifvjel eða gegnumskrift; það sem ritað er með
hektógraf eða trypógraf, má þó senda sem prentað mál, ef 20 samhljóða
eintök af því eru afhent í einu á pósthúsið.

Sem dæmi uppá prentað mál má nefna: Blöð og tímarit, bækur, nótur,
nafnseðla, prófarkir, upphleypt prent fyrir blinda, myndir, landabryjef, áskrift-
artilboð, auglýsingar o. s. frv.

Til þess að munir þeir, sem að framan eru nefndir, verði teknir til
meðferðar með póstum sem prentað mál, verða þeir að fullnægja eftirfylgj-
andi skilyrðum:

1. Fyrir utan utanáskriftina má eigi skrifa á þá neitt annað en það, er
hjer segir:

Nafn sendanda og stöðu, staðinn, sem það er sent trá, mánaðardag,
verðið á verðskrár og áskriftartilboð. Á bókum stutt tileinkun frá höf-
undinum. Með prentuðu máli mega fylgja reikningar, sem snerta það.
Með próförk má fylgja tilheyrandi handrit og mega í próförkinni vera
leiðrjettingar á prentvillum, breytingar og viðbót, sem lýtur að texta
ritsins, og athugasemd um, hvort ný próförk sje nauðsynleg eða ekki,
en engin orðsending til prófarkalesarans.

Sömuleiðis má setja þar strik, tölur og merki, en eigi má setja þau
þannig, að þarmed sje móttakanda gefin vísbending um eitthvað.

2. Prentað mál verður að vera þannig útbúið, að auðvelt sje að rannsaka
innihaldið, og skal í því efni þetta tekið fram: Prentað mál, sem aðeins
er einföld eða samanlögð spjaldblöð, seðlar eða því um líkt, má senda
umbúdalaust, en sjeu munir þessir lagðir saman, má þeim eigi vera lok-
að með lakki, oflátu eða á líkan hátt.

Annað prentað mál verður að vera í umbúðum annaðhvort saman-
bundið, þó svo, að hægt sje að leysa utan af því eða í umslagi, sem
auðvelt er að taka af og láta á aftur. Utanáskriftarmegin á prentuðu
máli skal ætíð standa: *prentað mál.*

3. Eigi mega vera í því munir til ýmissa eða frá ýmsum, nema um blöð
sje að ræða, sem flutt eru samkvæmt 11. gr. f. í póstlögunum.

II. *Sýnishorn af vöru og snið* (uppdrettir).

Til þess að munir þeir, sem eftir eðli sínu má telja undir sýnishorn af
vöru og snið, sem þó mega eigi vera handteiknuð, verði teknir til flutnings með
póstum, skulu þeir fullnægja eftirfylgjandi skilyrðum:

47
7. mars

1. Fyrir utan utanáskriftina má eigi skrifa á þá annað en nafn sendanda, eða merki, tölu, verð, þyngd, mál, stærð og hve mikið sje til sölu af vörunni.
2. Þeir skulu vera í umbúðum þannig, að auðvelt sje að rannsaka þá, bæði að opna umbúðirnar og loka þeim.
3. Þeir mega eigi hafa verð til verslunar þannig, að hægt sje að selja þá út af fyrir sig.
4. Þeir mega eigi innihalda hluti frá ýmsum eða til ýmissa. Utilokað frá að flytjast með póstum sem prentað mál, sýnishorn af vöru og snið, eru frimerki bæði innlend og útlend, hvort sem þau eru ónýtt eða ekki, spjaldrjef og allir aðrir prentaðir munir, sem eru notaðir til að tákna verð.

Ef prentað mál, sýnishorn af varningi og snið, fullnægja ekki skilyrðum þeim, sem talin eru í I. 1—2 og II. 1—2, fer um muni þessa sem almenn brjef, sjeu þeir ekki hver um sig þyngri en 250 grömm; annars skal eigi flytja þá með pósti.

Ef skilyrðum í I.3 og II.4 eigi er fullnægt, skal hver einstakur hlutur í sendingunni skoðaður sem sending út af fyrir sig, og með hann farið þar eftir.

Hafi sýnishorn af vöru eða snið verslunarverð, skal með þesskonar sendingar farið sem brjef eða böggul.

Reglur þær, er nú skal greina, gilda um allar brjefasendingar (almenn brjef, spjaldrjef, prentað mál, sýnishorn og snið) sameiginlega.

Til þess að geta komist hjá drætti, skulu þær hafa nákvæma utanáskrift, sem segi til um nafn móttakanda, heimili og nafnið á pósthúsi því, þar sem sendingin á að afhendast. Auk þess er ráðlegt að tilfæra á umslagið eða umbúðirnar nafn sendanda og heimili, til þess að sendingunni verði fyrr skilað aptur, ef eigi er hægt að koma henni til móttakanda.

Til þess að brjef til Reykjavíkur verði borin út í fyrstu ferð brjefberans, eftir að þau koma á pósthúsið, verður götunafn og húsnúmer að standa á brjefunum, og til þess að þeim verði raðað í box við fyrstu röðun, skal box-númer sett á þau.

Æski sá, sem sendir brjefasending, að hún sje flutt með ábyrgð, verður utanáskriftarmegin greinilega að skrifa *NB*, eða *mælt með* eða *recommanderad*. Krefjist sendandi ábyrgðarsendingar kvittunar móttakanda fyrir henni, skal skrifað framan á brjefið: »kvittunar er æskt fyrir móttökuna« eða A. R.

Með því að skrifa framan á brjefasendingar undir staðarnafnið »poste restante« eða »verður sótt«, getur sendandi ákveðið, að þær geymist á pósthúsinu þangað til þær verða sóttar, þó ekki fram yfir 3 mánuði frá því þær komu á póststaðinn. Þegar brjefasendingar eru eigi með ábyrgð, má í staðinn fyrir nafn móttakanda tilfæra bókstafi, tölur eða merki, en þá ábyrgist póststjórnin ekki að sendingin komist í rjettar hendur.

Ef þess er óskað, að brjef sje borið út með hraðboða, verður ósk um það að vera skrifuð utanáskriftarmegin á brjefið.

6. gr.

Peningabrjef.

47

7. mars

Til þess að sending verði tekin til flutnings sem peningabrjef, verður hún að fullnægja skilyrðum þeim, sem sett eru í 5. gr. um almenn brjef, að því er snertir lögum, stærð, þykkt og þyngd; auk þess verða í henni að vera peningar eða verðbrjef og á hana skrifað ákveðið verð. Eigi má rita á hana athugasemd um að nokkur annar hlutur fylgi henni. Þegar sjerstaklega stendur á, má þyktin þó vera litið eitt yfir $2\frac{1}{2}$ sentimetra.

Af mótuðum peningum má ekki í nokkru peningabrjefi vera meira en
50 kr. í gulli,
9 — í ein- eða tvíkrónum,
90 aurar í smásilfri,
9 — í kopar.

Yfir höfuð er engin takmörk fyrir verðupphæð peningabrjefa.

Verðupphæð skal tiltekin í íslenskum peningum, og má hún ekki vera yfirstrykuð eða henni breytt, nema sendandi hafi á umslaginu endurtekið hina rjettu upphæð með bókstöfum, og skrifað nafn sitt undir.

Þegar sagt er til verðupphæðar á peningabrjefum, skal það orðað þannig: Innlagðar N. N. kr., eða á líkan hátt.

Aptur á móti verður eigi álitid, að sagt sje til verðs á peningabrjefi, þótt skrifað sje á sending, sem skuldabrjef með nafni eða slík brjef eru í: Innlögð skuldabrjef að upphæð N. N. kr., innlögð ávísun að upphæð N. N. kr.

Þegar telja skal í peningabrjefi, sem inniheldur útlenda peninga, sem eigi eru gjaldgengir hjer á landi, og talning getur farið fram, af því að hlutadeigandi póstmáður getur staðfest innihaldið samkvæmt því, sem sagt er til um verðið, verður að framkvæma hana þannig, að upplýsling sje gefin um, hve mikið sje í innlendum og hve mikið í útlendum peningum, t. d.: Innlagt N. N. kr. í íslenskum seðlum og N. N. frankar í frönskum seðlum. Verð N. N. kr.

Þar að auki skal búa um peningabrjef og lakka, svo sem hjer segir:

U m b ú ð i r.

Áður en umslagið er látið utan um peningana eða verðbrjefin, skulu þeir vera sveiptir inn í umbúðapappir eða annað jafnstærkt, og skal þessu vera komið svo fyrir, að það haldi fast að innihaldinu á allar hliðar, svo að það fær-ist eigi til að mun á leiðinni; sjer í lagi verður að gæta þess, að mótaðir peniugar eigi geti skrólt lausir í umslaginu. Það er því ráðlegt, þegar í peningabrjefi eru mótaðir peningar, að innsigla hinar innri umbúðir líka.

U m s l a g i ð.

Umslög um peningabrjef eiga að vera úr sterkum umbúðapappir, þau eiga að vera í lögum, áður en þau eru brotin saman, eins og uppdrættirnir I og II sýna.

Þó má nota venjuleg brjefaumslög um seðla, en eigi fleiri en 4 í hverju brjefi (mótaða peninga má eigi senda í slíkum umslögum).

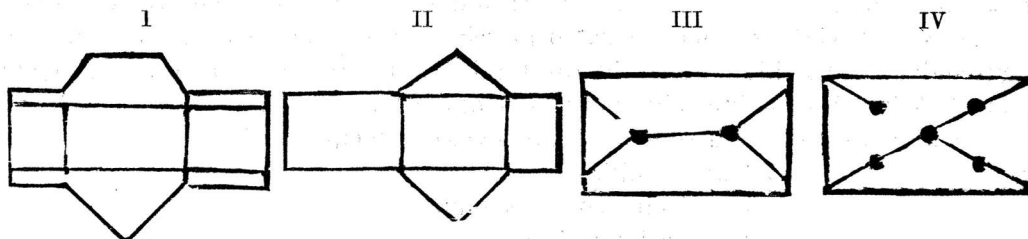
Auk þess verður að innsigla þau eftir sjerstökum reglum, er síðar verður getið.

47

7. mars

Innsiglu n.

Þegar sendandi notar umslagið I og krefst eigi tölu í peningabrjefinu, á hann að lakka það með tveim lökkum þannig, að innsiglið þeki hornin á umslagslokinu og snerti það af umslaginu, sem liggur undir, eins og myndin III

sýnir; þó getur pósthúsið heimtað, að fleiri lökk sjeu á brjefinu, þegar stærð umslagsins gefur tilefni til þess.

Sje umslagið að lögun eins og myndin II sýnir, eða sjeu peningar sendir í venjulegum umslögum, þá skal lakka peningabrjefið með 5 lökkum eins og mynd IV sýnir.

Sje talið í peningabrjefi með umslagi I, skal setja á það tvö póstinnsigli eins og mynd III, og innsigli sendanda á milli þeirra.

Ef öðruvísi umslög eru notuð, eiga tvö af fimm innsiglum að vera póstinnsigli.

Til innsiglunarinnar ber að nota haldgott lakk og reglulegt signet, en mótaða peninga, hnappa eða því um líkt má ekki nota í þess stað. Sendandi verður að viðhafa sama signetið á öllum lökkum, sem hann setur á sama peningabrjefið. Nafn og heimili móttakanda skal skrifað með bleki á hvert peningabrjef, og eigi það að fara út fyrir umdæmi þess pósthúss, þar sem það er afhent, skal og skrifa nafn þess pósthúss, sem ætlast er til að afhendi brjefið.

Sendandi getur heimtað, að brjefið liggi á pósthúsi því, sem það er sent til, þangað til móttakandi sækir það, með því að skrifa á brjefið »poste restante« eða »verður sótt«, þó eigi yfir 3 mánuði eftir að það kom þangað.

Óski sendandi að fá kvittun móttakanda fyrir því, skal hann rita athugasemd um það á brjefið utanáskriftarmegin.

7. gr.

Böggulsendingar.

Munir þeir, sem að einhverju leyti fara út fyrir takmörk þau, sem sett eru um brjefasendingar og peningabrjef, að því er snertir lögun, stærð og vigt, skulu teljast undir böggulsendingar.

Fyrir flutning böggulsendinga með póstum gilda reglur þær, sem nú skal greina:

U m m á l.

47

7. mars

Böggulsendingar, sem eiga að fara með landpóstum, mega eigi vera yfir 46 sentimetra á lengd og 24 sentimetra á breidd og þykkt, auk þess verða sendingar, sem eiga að flytjast með gangandi póstum, að vera þannig lagaðar, að hægt sje að flytja þær í burðartöskum. Böggulsendingar, sem að eins á að senda með skipum, mega vera alt að 1 metri á hvern veg. Hvort leyft sje, þegar sjerstaklega stendur á, að farið sje fram yfir nefnd takmörk, ákveður pósthúsið, þó því að eins, að stærð sendingarinnar eigi gjöri nauðsynlegar sjerstakar ráðstafanir við flutning hennar.

Viktin má eigi fara fram yfir:

5 kílógrömm með skipum,

2 $\frac{1}{2}$ kílógramm — landpóstum,

1 — — gangandi póstum,

þó því að eins, að pósttaskan með innihaldi vegi eigi yfir 20 kílógrömm.

Mótaðir peningar mega vega 8 kílógrömm með skipum og landpóstum og 2 $\frac{1}{2}$ kílógramm með gangandi póstum.

Móttökupósthúsið getur þó, þegar sjerstaklega stendur á, leyft að þyngd böggla fari lítið eitt fram úr því, sem hjer er sagt.

U m b ú ð i r.

Um allar böggulsendingar skal vera vel og vandlega búid, og verða umbúðirnar að loka um innihald sendingarinnar fulltryggilega. Þær verða að eiga vel við eðli þess hlutar, sem sendur er, og því laga sig eftir innihaldi sendingarinnar, vikt, stærð, árstima og vegalengd, og eptir því, hvort sendingin er flutt á sjó eða landi.

Auk þess skal þess gætt, að um sendingar sje bundið fast og rammlega, nema þær sjeu mjög litlar og ljettar.

Lagarkendar vörur, eða vörur, sem væta getur komir úr, svo sem epli, smjör og önnur feiti, skulu vera í sterkum, þjettum ílátum, og brothættir hlutir, eins og gler og þesskonar, skulu sendir í kössum úr trje, pjátri eða liku efni.

Verði vörur þessar fluttar í öðrum umbúðum af því að póststjórninni var eigi kunnugt um eðli innihaldsins eða umbúðanna, skal sendandi bæta allan skaða, sem af því hlýst.

Án umbúða má senda trje eða járnvöru og lika hluti, ef eigi er hætt við að munir þessir skaddist eða skemmi aðrar sendingar.

Lagarkendum vörum og vörum, sem væta getur komið úr, svo og peningabögglum, sem síðar skal getið, skal eigi veitt móttaka, nema umbúðirnar sjeu eins og fyrir er mælt; aðrar sendingar getur sendandi heimtað að sendar sjeu á hans ábyrgð, þótt eigi sje um þær búid, eins og segir í reglugjörð þessari, þegar hann eða umboðsmaður hans undirskrifar eftirfylgjandi áteiknun á fylgibrjefið »á ábyrgð sendanda« og pósthúsið álitur, að aðrar sendingar þurfi eigi að skemmast, þótt umbúðirnar á þessari sendingu sjeu í ólagi.

Merki.

47

7. mars

Á hverri böggulsendingu skal vera greinilegt merki.

Þetta merki á ætíð að tilfæra fulla utanáskrift móttakanda og þar að auki nafn póstafréiðslustaðarins, sem sendingin á að fara til, ef hún á að fara út fyrir umdæmi móttökupósthússins.

Á hvern böggul skal setja: *poste restante* eða *verður sótt*, eða *landveg* sje um þess konar sendingar að ræða. Sje um verðsending að ræða, skal verðupphæðin sett hjá utanáskriftinni.

Merkið skal vera skrifað með bleki, svertu eða öðru haldgóðu efni (en ekki með kít, ritblýi, blekblýant, eða því líku) og, ef unnt er, á sjálfa sendinguna eða umbúðirnar eða þá á pappa eða brjefspjald eða þess konar, sem bundið er við böggulinn. Pappírsmarki ætti aldrei að nota og verða aðeins tekin gild, þegar þau eru saumuð, limd eða negld á sjálfan hlutinn eða umbúðirnar. Eldri merki mega ekki vera á sendingunni nje leifar af þeim.

Fylgibrjef.

Hverjum böggli skal fylgja fylgibrjef, sem póststjórnin gefur út eyðublöð undir. Þau skulu vera til sölu á öllum pósthúsum á 1 eyri hvert.

Þegar 25 eintök eru keyft í einu, fást þau fyrir 20 aura á póststofunni í Reykjavík og póstafréiðslustöðum, en á brjefhirðingarstöðum eftir pöntun.

Fylgibrjefið er eins og venjulegt brjefumslag, og má leggja í það almennt brjef, verðlaust og ábyrgðarlaust, ef það þá vegur eigi yfir 20 grömm.

Lykil að sendingunni skal eigi telja með í viktinni.

Hverjum verðböggli skal fylgja sjerstakt fylgibrjef, aftur á móti má senda 3 verðlausu böggla með sama fylgibrjefi, frá sama sendanda til sama móttakanda.

Fylgibréfið skal tilgreina nafn móttakanda, heimili eða bústað, og nafn póstafréiðslustaðar þess, sem sendingin á að fara til, ef hún á að fara út fyrir umdæmi móttökupósthússins.

Á fylgibrjefinu skal þess getið, að sendingin fylgi, og skal þess vandlega gætt, að nefna hana því nafni, sem hún venjulega hefir, svo sem böggul, kassa, körfu, poka o. s. frv.

Óski sá, er sendir böggul, að hann geymist á pósthúsi því, sem hann er sendur til, þangað til móttakandi sækir hann, verður hann að skrifa á fylgibrjefið »*poste restante*« eða »*verður sótt*«, og geymist hann þá á pósthúsinu allt að 3 mánuðum frá því hann kom þangað. Vilji sendandi, að böggull sé fluttur með landpósti, þótt hann sé ekki nægilega frimerktur til þess, skal sett á fylgibréfið »*landveg*«. Sendandi verður að geta þess á fylgibréfinu, ef hann óskar þess að gefin sé út móttökukvittun, til þess að fá viðurkenning móttakanda fyrir að hafa fengið sendinguna með skilum.

Reglur þær, sem að framan eru settar, gilda fyrir alla almenna böggla, hvort sem verð er tilgreint eða ekki, aftur á móti skal búa um eiginlegar pen-

ingasendingar, sem verða að teljast böggulsendingar og loka þeim svo sem hér segir:

47
7. mars

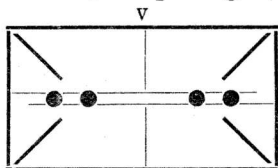
Peningaböggjar (seðlaböggjar).

Það eru böggjar með tilgreindu verði, sem hafa inni að halda brjefpeninga eða handhafa skuldabryjef. Mótada peninga má leggja inn í peningaböggla, en eigi meir af þeim en fyrir er sagt um peningabryjef.

Fyrst skal sveipa um sendingar þessar sterkum pappír, sem á allar hliðar lykur fast um innihaldið, síðan skal láta utan um þær sterkan umbúðapappír og brjóta þannig, að pappírinn leggist saman aftan á bögglinum.

Böggullinn skal reyra með sterku snæri eða bandi, sem ekki er hnýtt saman, og skal því brugðið í hnút á miðjum bögglinum fyrst utanáskriftarmegin og svo aftan á bögglinum; skal hafa endana svo langa, að sett verði á þá innsigli. Þegar ekki er talið í bögglinum, skulu innsiglin vera að minsta kosti 2 og þannig fyrir komið, að þau festi bandið, sem reyrt er utanum böggullinn, og endana á því og brotið á pappírsumbúðunum við sjálfar umbúðirnar. Áliti pósthjónn sá, sem tekur á móti sendingunni, að nauðsynlegt sje, til þess að henni sje vel lokað, að fleiri lökk sjeu sett á hana, skal það gjört.

Sje þess krafist, að talið sje í peningaböggli, skal þar að auki setja á sendinguna 2 póstinnsigli, þess sjeu með þeim festir við pappírsumbúðunum á bakhliðari mynd (V), þar sem sendböggul, sem talið er í, þau tvö

þannig að bandið og endar það, sem brotið er upp á, af inni, eins og sýnt er á þessandi á að setja á peningainnsigli, sem eru í miðjunni.

Myntsendingar.

Það eru böggjar með ákveðnu verði, sem innihalda mótaða peninga, eða gull og silfur í stöngum; pappírspeninga og verðbrjef má einnig láta í þessar sendingar. Þessar sendingar skal búa um í böggjum, strönglum eða pokum.

Myntströnglar eða böggjar.

Í hverjum böggli eða ströngli má ekki vera meir af mótuðum peningum en að hann vegi 8 kílógrömm. Fyrst skal hlaða peningunum fast saman, sveipa um þá á alla vegu sterkum pappír og reyra svo um. Umbúðirnar um böggjana eða ströngjana að utan skulu vera úr leðri, skinni, vaxdúki eða sterku ljerefti, sem að minnsta kosti er vafið tvisvar um; skal brotið saman við endana og allstaðar saumað fyrir. Auk þess skal böggullinn eða ströngullinn vera reyrdur snæri, sem ekki er hnýtt saman, og skal því að minnsta kosti á tveim stöðum vera brugðið í kross; skal festa endana á snærinu með innsigli sendanda við böggullinn, þar sem brotnir eru saman endarnir á umbúðunum. Ef pósthjónn telur peningana, er þeim er skilað, skal þar að auki láta tvö póstinnsigli á böggullinn.

M y n t p o k a r.

Í hverjum poka má eigi vera meir af mótuðum peningum en svo að hann vegi 8 kílógrömm. Peningapokarnir skulu vera úr leðri, skinni eða tvöföldu ljerefti, eða hafðir 2 pokar hvor utanum annan á þann hátt, að saumarnir á þeim liggi eigi saman. Saumar á peningapokum skulu ætíð snúa inn, og skal vera fast bundið fyrir þá, rjett fyrir ofan það, sem í þeim er, með sterku snæri, sem eigi er hnýtt saman, og skal festa endana rjett hjá hnútnum við pokann sjálfan með innsigli þess, sem sendir. Ef póstmaður telur peningana, er þeim er skilað, skal þar að auki setja 1 póstinnsigli á pokann.

Það gildir um peningaböggla alla og verðböggla, þegar þeir eru lakkað-ir, eins og segir um peningabrjef, að lakk það, sem notað er, á að vera haldgott og það verður að viðhafa reglulegt signet, en ekki peninga, hnappa eða því líkt. Sendandi verður að nota sama signetið á öll lökkin á sama böggli.

Verð á bögglum skal talið í innlendum peningum, og skal það skrifað bæði á fylgibrjefið, þar sem því er ætlað rúm, og á merki sendingarinnar eða umbúðirnar.

Tölurnar í verðupphæðinni má hvorki strika yfir nje breyta þeim, nema sendandi eða sendimaður hans, með eiginhandar undirskrift, endurtaki hina rjettu upphæð bæði á fylgibrjefinu og á sendingunni.

Fylgibrjefið segir sjálft til, hvernig eigi að skrifa verðupphæðina, og á almennum verðbögglum skal það gjört eins, en á peningasendingum skal verðupphæð tilgreind eins og á peningabrjefum (6. gr.) t. d.: Innlagt N. N. krónur.

Það er ekki hægt að heimta, að talið sje í almennum verðböggli, en þegar beiðst er, að talið sje í peningaböggli og hann hefir inni að halda útlenda peninga, sem eigi eru gjaldgengir hjer á landi, skal verðið tilgreint eins og segir um peningabrjef, þegar eins er ástatt (6. gr.).

8. gr.

Póstávisanir.

Það eru ávisanir á peningaupphæðir allt að 720 kr., sem eru borgaðar inn á einu pósthúsi, en eiga að borgast út á öðru. Póstávisanir verða því að ganga í gegnum tvö pósthús. Póststofan í Reykjavík og allar póstafrageiðslur gefa út og borga út póstávisanir.

Undir póstávisanir má að eins nota eyðublöð þau, sem póststjórnin gefur út, og eru þau til sölu á pósthúsunum á 1 eyri hvert, og 20 aura hver 25 ein-tök. Á brjefhirðingastöðum er þó eigi hægt að fá keypt nema eitt og eitt eyðu-bláð í einu, nema þau sjeu pöntuð fyrir fram. Eyðublaðið skal útfylla með bleki (þó má nafn og heimili viðtakanda vera prentað) og skal það gjört nákvæmlega eftir því, sem það sjálft gefur leiðbeining um.

Nafn viðtakanda og heimili og pósthús það, sem á að borga ávisunina, verður að vera greinilega tiltekið á henni; upphæðin á að vera í innlendum peningum og skrifuð bæði með tölum og bókstöfum, er sje nákvæmlega sam-

hljóða og komi heim við upphæðina á afklippingi eyðublaðsins. Engar útstrik-
anir eða leiðrjettingar mega eiga sjer stað að því, er upphæðina snertir.

47
7. mars

Með því að skrifa »poste restante« eða »verður sótt« utan á póstaðvísun-
ina hjá pósthúsnafninu, getur sendandi ráðið því, að ávísunin sje geymd á póst-
húsinu, þangað til hún er sótt, þó ekki yfir mánuð frá því hún kom þangað.

Sendandi getur einnig, með því að skrifa athugasemd um það á póst-
ávisunina, krafist þess, að móttökukvittun sje gefin út, til þess að fá viðurkenn-
ing viðtakanda fyrir því, að hann hafi tekið á móti upphæðinni.

Afklippinginn má klippa frá og afhenda viðtakanda; sendandi getur
skrifað á hann eða prentað á hann orðsendingar og fest á hann prentaðan miða,
sem þó eigi má vera stærri en afklippingurinn, enda verður að falla alveg sam-
an við hann, svo meðferð póstaðvísunarinnar verði engu erfiðari. Það er eigi
skylda að skrifa upphæðina á afklippinginn, en sje það gjört, verður hún að
vera samhljóða við upphæð ávísunarinnar, það er heldur eigi skylda að skrifa
nafn og heimili sendanda á afklippinginn, en það er ráðlegt, til þess að geta
fengið ávísunina endursenda, ef hún kemst eigi til skila.

Símapóstaðvísanir má senda milli sömu pósthúsa og aðrar póstaðvísanir.

Pósthús það, sem tekur á móti símapóstaðvísun, skal fyrir venjulega borg-
un útbúa hana að öllu leyti fyrir sendanda, og nota til þess eyðublöð, sem til þess
eru ætluð. Sendandi verður skriflega eða munnlega að skýra nákvæmlega frá
nafni viðtakanda, stöðu og heimili, upphæð ávísunarinnar og nafninu á pósthúsi
því, sem á að borga hana.

Þegar símapóstaðvísunin er skrifuð og frímerkt, skal leggja hana í umslag
og loka því með innsigli póstaðgreiðslunnar, og skrifa utan á til símastöðvarinn-
ar þar á staðnum eða þeirrar, sem sendandi óskar, en hann flytur umslagið til
símastöðvarinnar og greiðir símagjaldið, sem er 2 kr. án tillits til orðafjölda.

Símastöð, sem tekur á móti símapóstaðvísun, getur afhent símskeytið næsta
pósthúsi, og eigi það að fara lengra, skal pósthúsið senda það ákvörðunarpóst-
húsinu, eins og þjónustusending, sem mælt er með.

9. gr.

Póstkröfur.

Póstkröfur eru kröfur um innheimta á peningaupphæð alt að 720 kr.,
sem póststjórnin annast. Innheimtu á póstkröfum hefir póststofan í Reykjavík og
póstaðgreiðslur allar, en þær verða að koma frá öðru pósthúsi en því, sem ann-
ast innheimtuna. Póstkröfur verða því að ganga í gegnum tvö pósthús.

Póstkröfur mega fylgja almennum brjefum, meðmælingarbrjefum, peninga-
brjefum og böggjum, og má þá eigi afhenda muni þessa, nema að upphæð póst-
kröfunnar sje að fullu borguð.

Póstkröfur má einnig innheimta þó engin sending fylgi, aðeins samkvæmt
póstkröfublaði.

Póstkröfur er eigi hægt að leggja á fylgibrjef, nema böggjarnir fylgi.

47
7. mars

Póststjórnin gefur út eyðublöð undir póstkröfur, sem verða til sölu á póstaftgreiðslustöðum á 1 eyrir hvert og 20 aura hver 25 eintök.

Póstkröfur má afhenda á póststofunni í Reykjavík og póstaftgreiðslustöðum öllum. Eigi má nota undir þau önnur eyðublöð, en þau sem póststjórnin gefur út.

Finnist póstkröfusending í póstbrjefakassa, og sje hún löglega útbúin, má afgreiða hana sem slíka, en póststjórnin hefir enga ábyrgð á, þótt henni sje eigi veitt eftirtekt.

Hafi brjefhirðing tekið á móti póstkröfusendingu, sem eigi er löglega útbúin af hálfu sendanda, má gjöra hana afturreka.

Nafn viðtakanda og heimili og pósthús það, sem á innheimta póstkröfuna, verður að vera greinilega tiltekið á henni; upphæðin á að vera í innlendum peningum og skrifuð bæði með tölum og bókstöfum, er sje nákvæmlega samhljóða og komi heim við upphæðina á afklippingi eyðublaðsins.

Engar útstrikanir eða leiðrjettingar mega eiga sjer stað að því er upphæðina snertir.

Auk þess skal standa á henni nafn sendanda og heimili, eftir því sem eyðublaðið segir til, annaðhvort prentað eða skrifað. Afklippinginn á fremri helming eyðublaðsins má sendandi nota, eins og hann sjálfur gefur leiðbeining um, og má klippa hann frá þegar upphæðin er útborguð. Póstkröfur skulu innleystar innan hálfsmánaðar frá því þær komu á ákvörðunarpósthúsið; þó getur sendandi ákveðið sjerstakan frest fyrir borguninni, alt að 30 dögum, en eyðublaðið verður þá að hafa greinilega áteiknun um það.

Á póstkröfueyðublaðið má skrifa »poste restante« eða »verður sótt« og skal þá geyma póstkröfuna í mánuð, áður en hún er endursend. Þegar póstkrafa fylgir sendingu, má eigi nota þann dálk eyðublaðsins, sem ætlaður er fyrir frimerki, heldur aðeins þegar póstkrafan fylgir eyðublaðinu einu. Aftari helming eyðublaðsins skal ætíð klippa frá og afhenda viðtakanda, þegar póstkrafan er borguð. Sendandi má nota aftari helminginn alveg eins og afklipping á póstávisun.

Sendingar, sem póstkröfur hvíla á, skulu vera útbúnar eftir venjulegum reglum, og auk þess verður að skrifa á þær, að póstkrafa hvíli á þeim og upphæð póstkröfunnar. Engar útstrikanir eða leiðrjettingar mega eiga sjer stað, að því er upphæðina snertir. Áteiknun þessi skal, þegar um böggla er að ræða, skrifuð bæði á fylgibrjefið og böggulinn, við hliðina á utanáskriftinni.

10. gr.

Hlutir, sem eigi má flytja með pósti.

Hvaða hlutir það eru, sem bannað er að breiða út og sem að ytra álitu bera með sjer eitthvað ólögmaett, ósæmilegt eða móðgandi, er komið undir hinum gildandi lögum, en hverjir hinir aðrir hlutir eru, sem samkvæmt 5. gr. póstlaganna eigi má flytja með pósti, verður oft að vera komið undir álitu og sjerstökuum atvikum. Hjer skulu tilfærð nokkur dæmi upp á hluti, sem hætta er búin af að flytja.

Sprenghættir hlutir: Púður, skotbaðmull, nitroglycerin, dynamit, hvellsilfur og þess konar, og allir hlutir, sem þessi efni eru í, eins og skothylki, 7. mars 47
hvellhettur, efni til flugelda, hlaðin skotvopn o. fl.

Eldfimir hlutir: Fosfór, nafta, steinolía, eter klórsúr sölt og slikt, enn fremur allir þeir hlutir og samsetningar, sem þessi efni eru í, eins og eldspítur, bensín, ljósvökvi o. fl.

Etandi hlutir: Saltsýra, Saltpjeturssýra, skeiðvatn, brennisteinssýra, vitriololía og þess konar.

Lifandi dýr má eigi flytja með póstum.

Póstþjónar geta krafist þess, að sendandi gefi skriflega skýrslu um innihald sendingar og opni hana, ef ástæða þykir til, svo að sannað verði, að engin hætta sje búin af að flytja hana. Neiti sendandi þessu, er pósthúsinu heimilt að færast undan að taka sendinguna til flutnings.

Hafi hlutir þeir, sem eigi má flytja með póstum, verið teknir til flutnings, getur póststjórnin krafist þess, að sendandi sæki þá þegar í stað, ef eigi ber nauðsyn til að eyða þeim þá þegar. Verði sendandi eigi fundinn, eða leiði hann hjá sjer að verða við áskorun póststjórnarinnar um að sækja hlutina, skal annaðhvort selja þá eða eyða þeim. Þegar svo er ástatt, er sendandi skyldur til að greiða fullt burðargjald fyrir sendinguna að svo miklu leyti, sem andvirði það, sem fæst fyrir hlutina við söluna, eigi hrekkur til.

Ákvæði nm burðargjald og aðrar póstgreiðslur.

11. gr.

Burðargjald fyrir utansveitar og utanbæjarsendingar.

Burðargjald fyrir sendingar þær, sem fara um fleiri en eitt pósthús, er ákveðið í 11. gr. póstlaganna og sama burðargjald gildir fyrir brjefasendingar, sem settar eru í brjefakassa á skipum og vögnum.

12. gr.

Burðargjald fyrir innansveitar og innanbæjarsendingar.

Það eru sendingar, sem látnar eru á pósthús, til þess að þeim verði skilað þar móttökumönnum, sem eiga heima í sjálfu umdæmi þess pósthúss og sem sækja þangað.

Burðargjaldið fyrir þær er sem hjer segir:

Brjefasendingar:

a. almenn brjef, alt að 250 grömm á þyngd, þegar borgað er undir fyrir fram	4 aurar
óborgað brjef	8 —

- 47
7. marz
- b. spjaldbrief . . . . . 3 aurar
spjaldbrief með borguðu svári . . . . . 6 —
- c. prentað mál og sýnishorn af vöru alt að 250 grömm . . . 3 —
Ábyrgðargjald fyrir sendingar þær, sem nefndar eru undir a., b. og c.
er 15 aurar.

Peningabrief:

- Burðargjald . . . . . 4 aurar
Ábyrgðargjald og gjald fyrir talning, eins og segir í 11. gr. í póstlögunum.

Böggla:

5 aurar fyrir hvern böggul og að auki 5 aurar fyrir hvert $\frac{1}{2}$ kílógramm, sem böggullinn vegur. Undir rúmfreka böggla skal borga 50% meira.

Ábyrgðargjald og gjald fyrir talningu er hið sama og fyrir peningabrief.

Fyrir fylgibrjef borgast ekkert sjerstaklega, en undir þau skal nota eyðublöð þau, sem póststjórnin gefur út.

Fyrir sama burðargjald er í Reykjavík borið til móttakanda almenn brjef og fylgibrjef, en tilkynningar um krossbandssendingar, ábyrgðarbrjef og peningabrief.

Að öðru leyti skulu reglur þær, sem póstlögin og reglugjörð þessi setja, einnig gilda um sendingar þessar, þar sem eigi er annars getið.

13. gr.

Reglur um notkun á aukaburðargjaldi.

Aukaburðargjald það, sem 11. gr. í póstlögunum síðasta lið tiltekur, um peningabrief og böggla, skal tekið:

Þegar munir þessir eru endursendir, af því að þeim verður ekki komið til skila.

Þegar þeir endursendast eða sendast lengri veg, af því að sendandi óskar þess, áður en þeir eru afhentir móttakanda.

Þegar þeir eru sendir lengri veg, af því að hlutaðeigendur á hinum fyrsta ákvörðunarstað óska þess, og bæta við utanáskriftina nafni á öðru pósthúsi.

Þegar þeir, eftir að vera endursendir og áður en þeir eru fengnir sendanda í hendur, eru sendir að nýju samkvæmt ósk hans.

Aukaburðargjald legst á peningabrief og böggla, þegar breytingin á utanáskriftinni er einungis í því fólgin, að annað pósthús er gjört að ákvörðunarstað, aftur á móti er eigi hægt að senda böggla og peningabrief lengri veg með aukaburðargjaldi, þegar breytt er um móttakanda.

Aukaburðargjald skal heimta í hvert skifti, sem böggull eða peningabrief er endursent eða sent lengri veg.

Brjefasendingar, sem endursendast eða afgreiðast til annars staðar, eru eigi aukaburðargjaldi undirorpnar. Til þess að geta notið þessara hlunninda,

verður að skila sendingum þessum aftur á hlutaðeigandi pósthús, hafi þær verið **47** afhentar, en það má ekki kasta þeim í póstrjefakassa, og sje það gjört, skal **7. mars** skoða þær sem settar á pósthús að nýju.

Þegar brjefasendingar, peningabrjef og böggjar eru afgreiddir á ný, og fara yfir svæði þar sem hærra burðargjald skal taka en á því svæði, sem sendingunni upphaflega var ætlað að fara um, skal telja burðargjaldið, jafnt mismuninum þar á milli og því bætt við aukaburðargjaldið, ef sendingin er þess eðlis (peningabrjef eða böggull) að það á að leggjast á hana. Þessari reglu skal beitt þannig, að þegar borgað hefir verið undir sendinguna að fullu fyrirfram fyrir það svæði, sem hún upphaflega átti að fara um, skal heimta mismuninn á milli þess burðargjalds, sem þegar hefir verið borgað og þess burðargjalds, sem á að borga fyrir fyrirframborgaðar sendingar frá móttökupósthúsinu til hins nýja pósthúss, sem hún síðar er send til. Hafi sendingin upprunalega verið send óborguð eða ónóg borguð, þá skal heimta burðargjaldið, eins og fyrir óborgaðar sendingar milli þessara staða, auðvitað að frádregnu andvirði þeirra frimerkja, sem notuð hafa verið.

Bæði þetta burðargjald og aukaburðargjaldið, þegar sendingin er send á nýjan ákvörðunarstað, skal heimtað af móttakanda, hafi það ekki verið borgað fyrirfram af þeim, sem óskaði að sendingin væri afgreidd á annan stað. Burðargjald þetta skal þó gefið upp, þegar um ábyrgðarbrjef er að ræða.

13. gr.

Borgun á burðargjaldi.

Sendingar þær, sem samkvæmt 12. gr. póstlaganna skal borgað undir fyrirfram, má eigi taka til flutnings með póstum, nema það sje gjört. Hafi slíkar sendingar komist í hendur póststjórnarinnar, skal með þær farið sem sendingar, sem eigi hafa komist til skila (21. gr.).

Hafi sending verið afhent á einhverju pósthúsi og hún er eigi nægilega frimerkt, af því að póstpjónn sá, sem tekið hefir á móti henni, hefir reiknað burðargjaldið skakt, þá má eigi heimta það, er á vantar, af móttakanda.

Ákvæðið í 12. gr. póstlaganna um að brjef, sem eitthvað er ritað utaná, svo að móttakandi geti ályktað af því, hvað þau hafa að innihalda, skuli borga undir fyrirfram, skal beitt þannig, að sjerhver áteiknun, fram yfir kveðjuna, nafn sendanda, stöðu og bústað, skal álitid ritað, svo að móttakandi geti ályktað af því, hvað þau hafa inni að halda.

Skyldan til að borga eftirá ógoldna póstpeninga, er getur um í 12. gr. póstlaganna síðasta lið, hvílir á öllum öðrum en konungi og konungsættingjum stjórnarvöldum og sveitastjórnnum þeim, sem getur um í 1. og 8. gr. í reglugjörð um meðferð á sendingum til eða frá stjórnarvöldum og sveitarstjórnnum.

Skylda þessi kemur til greina, þegar sendingin hefir eigi komist til skila og er endursend óskemd að utanverðu, og sendanda er gefinn kostur á að taka við henni aftur.

47
7. mars

Hann getur ekki komist hjá borgunarskyldunni með því að breyta um utanáskrift á sendingunni, og pósthjórinn er heldur ekki skyldug til að selja sendinguna, til að taka borgunina af andvirðinu.

15. gr.

Frímerki.

Fyrir flutning með póstum á munum þeim, sem ræðir um í þessum kafla, er einungis hægt að borga fyrirfram með frímerkjum eða spjaldbrefjum, sem pósthjórinn gefur út, en eigi með dönskum eða útlendum frímerkjum.

Allar aðrar pósthgreiðslur, sem 11. gr. í pósthlögunum ræðir um, nema vanborgað burðargjald, skal borga í peningum. Hin gildandi frímerki eiga að vera til sölu á pósthstofunni í Reykjavík og pósthafgreiðslustöðum öllum, bæði einstök og í hundruðum.

Á brjefhirðingastöðum eiga að vera til sölu að minsta kosti 3, 4 og 5 aura frímerki; brjefhirðingamenn eru og skyldir til, þegar þess er krafist og borgað er fyrirfram, að útvega með fyrsta pósti frímerki þau, sem þeir hafa ekki til, annaðhvort hjá pósthstofunni eða pósthafgreiðslustað.

Það, sem goldið hefir verið fyrir frímerki, borgar pósthjórinn ekki aftur gegn því, að frímerkjunum sje skilað aftur; en ef frímerkin hafa ekki verið notuð og þau eru ósködduð og alveg hrein, má heimta, að höfð sjeu skifti á þeim og öðrum frímerkjum, sem hafa sama verð. Fyrir slík skifti skal borga 5% af verði frímerkjanna; brot úr eyri telst sem heill eyrir.

Frímerki verða ekki tekin gild, ef þau eru óhrein eða lita út, eins og þau hafi verið brúkuð.

Sá, sem vill fá skift óbrúkuðum en óhreinum eða skemdum frímerkjum, verður að sækja um það til pósthjórinnar.

Frímerki má klippa út úr spjaldbrefjum og nota eins og önnur frímerki, sömuleiðis má líma frímerki á spjaldbref, til þess að borga undir þau meira, en þau upphaflega hafa verið gefin út fyrir.

Pósthjórinn greiðir ekkert endurgjald fyrir frímerki, sem um of eru límd á sendingu, en verði því viðkomið, skal eigi ónýta þau.

Frímerki skal setja á brjefasendingar að framanverðu (utanáskriftarmegin) í efra hornið hægra megin; samt verða þau frímerki tekin gild, sem sett eru annarsstaðar á sendingarnar að framanverðu. Einstöku sinnum má þó breyta út af þessu, ef rúm vantar á framhliðina, og taka einnig gild frímerki, sem límd eru á bakhlið sendingarinnar, þegar pósthafgreiðslumaður sá, sem sendir hana á stað, tekur eftir þeim, þó eigi, sjeu þau límd á afklippinga á pósthávisunum eða línur þær, sem pósthmenn eiga að skrifa í, og sama gildir um pósthkröfueyðublöðin; auk þess skal það sjerstaklega athugað, að frímerki má alls ekki líma á pósthkröfueyðublöð þegar sending fylgir þeim, heldur á sendinguna eftir venjulegum reglum, sbr. 9. gr.

Póstmenn skulu segja almenningi til um notkun frimerkjanna og um það, hvernig þeim skuli koma fyrir, en eigi eru þeir skyldir til að líma frimerki á sendinguna fyrir þá, sem senda.

47
7. mars

16. gr.

Ýmsar póstgreiðslur.

Póstkvittanir.

Pósthúsin fá eyðublöð undir þær og fylla þau út nákvæmlega eins og þau sjálf gefa leiðbeining um. Samkvæmt því á að taka fram á kvittuninni nafn móttakanda og ákvörðunarstað, tegund sendingarinnar og verðið, ef um verðsending er að ræða, viktina (þó aðeins á bögglum og peningabrjefum), hvort í peningasending hafi verið talið, verð álíndra frimerkja, það sem borgað er í peningum, og daginn, sem kvittunin er útgefin. Auk þess skal tilfæra nafn sendandanda á kvittunina, ef hann óskar þess.

Sje óskað eftir kvittun í póstkvittanabækur, sem 15. gr. póstlaganna getur um að póststjórnin fyrirskipi, á sendandi að skrifa í dálkana fyrir hverja einstaka sendingu, eins og leiðarvísir í bókunum sjálfir mælir fyrir, þannig að á upphæðinni sjeu engar breytingar gjörðar.

Hafi þetta eigi verið gjört, skal póstpjónn sá, er veitir sendingunni mót-töku, bæta úr því, sem á vantar, og má þá heimta venjulegt póstkvittunargjald fyrir hverja sendingu, nema sendandi vilji gjöra það sjálfur. Póstkvittanabækur gegnumdregnar og innsiglaðar eiga að vera til sölu á póststofunni í Reykjavík og póstafgreiðslustöðum.

Bryjfhirðar eiga að útvega þessar bækur frá næstu póstafgreiðslu, ef þess er óskað.

Póstkvittanabækur, sem gefnar eru út af einstökum mönnum eða í út-löndum, verða eigi teknar gildar.

Pósthúsin eru skyld til að gefa póstkvittanir á eyðublöð þau, sem til þess eru ætluð, gegn því, að gjald það, sem ákveðið er í 15. gr. póstlaganna, sje borgað fyrirfram. Þau eru og skyld til að gefa út fleiri samrit af kvittun-um þessum sje þess óskað, gegn ákveðinni borgun fyrir hvert.

Póstkvittanir má heimta fyrir sendingar, sem hafa verið afhentar áður, en þá verður sendandi að gefa fullnægjandi upplýsingar um sendinguna og ut-anáskriftina, og um það, hvenær sendingin var afhent til flutnings.

Pósthúsin geta gefið kvittanir fyrir fleiru, svo sem frimerkjakaupum og öðru gegn 5 aura gjaldi fyrir hverja.

Ýmislegt, sem pósthúsin gjöra til þess að sendingar, sem afhentar eru til flutnings með póstum, verði svo útbúnar, sem fyrirskipað er.

Til þess má einkum telja það, sem hjer segir:
að skrifa utan á póstsendingar að nokkru eða öllu leyti,

47 að leggja til lakk, sem þarf, til þess að setja á böggla og peningabrjef fyrir-
7. marz skipuð innsigli,

að slá utanum peningabrjef og skal þar með talið að skrifa utan á það og setja lökkinn fyrir, en umslag borgar sendandi þar að auki, ef hann ekki leggur það til sjálfur.

Þetta, sem hjer er talið, skulu póstpjónar því að eins gjöra, að sendandi óski þess.

Borgunin skal talin fyrir hverja sendingu (sbr. póstlög 15. gr.) og skal greidd fyrirfram í peningum, en má þó heimta eftir á af móttakanda fyrir sendingar þær, sem finnast í brjefakössum eða sem þurfa lagfæringar við á leiðinni. Breyting sú á utanáskriftinni, sem verður nauðsynleg, þegar sending skal senda lengra, skal gjörð ókeypis.

Útburður brjefa með hraðboða.

Frá póststofunni í Reykjavík og póstafgreiðslustöðum er hægt að fá brjef borin til móttakanda með hraðboða, ef eigi þarf yfir vötn að fara, gegn 30 aura gjaldi fyrir hvern kílómetra frá pósthúsinu að telja.

Borgunin gengur til þess pósthúss, sem sendir hraðboðann. Borgun þessa má greiða í frimerkjum. Þegar pósthús, sem tekur við hraðboðabrjefi, getur ekki ákveðið upphæðina, má það heimta trygging af sendanda fyrir greiðslu hennar.

Ýmislegt annað, er pósthúsin geta tekið að sjer að gjöra.

Má þar á meðal telja:

- að búa um böggla og leggja til efni í umbúðirnar;
- að breyta böggulsendingum í krossbandssendingar;
- að leggja mönnum til box og raða póstsendingum í þau;
- að setja póstsendingar í sjerstakar töskur, sem hlutaðeigandi leggur til, og taka þær úr þeim og geyma lykil að töskunum;
- að senda brjef til móttakanda á kostnað hans;
- að lána frimerki, óborgað burðargjald á sendingum og aðrar próstgreiðslur og halda reikning yfir það.

Borgun fyrir þessi störf og hin nánari skilyrði fyrir framkvæmd þeirra, er komin undir samningum milli pósthússins og hlutaðeigenda.

Meðferð þeirra póstsendinga, sem taldar eru í þessum kafla, meðan þær eru í vörzlum póststjórnarinnar.

17. gr.

Hvernig póstsendingum skal koma á póst.

Brjefasendingar.

Munum þeim, sem teljast undir laus brjef, má koma á póst með því, að afhenda þá á pósthús og setja þá í póstbrjefakassa.

Frá þessari reglu eru þó tvær undantekningar.

47

7. mars

1. Brjefasendingar, sem hafa verið afhentar, en síðar eiga annaðhvort að endursendast eða afgreiðast á annan stað, skal afhenda á pósthúsum, til þess að þær verði fluttar ókeypis. Finnist slíkar sendingar í póstbrjefakassa, skal með þær farið, eins og þær hafi verið sendar með pósti að nýju (13. gr.).
2. Endurrit gjörð með hektógraf, trýpógraf og á líkan hátt, skal afhenda á pósthúsum í 20 samhljóða eintökum í einu minnst, til þess að þau verði flutt sem prentað mál (5. gr.).

Brjefasendingar, sem á að flytja með ábyrgð eða bera út með hraðboða, skal afhenda á pósthúsi á löglegan hátt. Finnist brjefasendingar í póstbrjefakössum með meðmælingaráteiknun, án þess að vera með nógum frimerkjum, skal eigi taka neitt tillit til áteiknunarinnar, heldur skal með þær farið sem almenn brjef laus; sjeu brjef þessi nægilega frimerkt, verður farið með þau sem ábyrgðarbrjef, ef þeim er veitt eftirtekt, annars leggst engin ábyrgð á póststjórnina, þótt þær verði fluttar, eins og almenn brjef.

Brjef með hraðboðaáteiknun (express), sem finnast í póstbrjefakössum, skal farið með sem almenn brjef, ef þau eru eigi nægilega frimerkt, til að borga lægsta stig af hraðboðagjaldi, 30 aura.

Annars skal senda það sem hraðboðabrjef til ákvörðunarpósthússins, sem sker úr, hvort brjefið sje nægilega frimerkt, til þess það sje flutt með hraðboða, og sje það ekki, skal með það farið sem alment brjef.

Penningabrjef og bögglar.

Þessar sendingar skal ætíð afhenda á pósthúsi. Með gangandi póstum verður eigi, með ábyrgð fyrir póstsjóð, fluttar peningasendingar yfir 500 kr. virði, og eigi bögglar yfir 1 kílógramm.

Finnist peningabrjef í póstbrjefakassa og sje í því ástandi, að það verði flutt með póstum, skal með það farið sem peningabrjef. Sje því að einhverju leyti ábótavant, t. d. að utanáskrift og innsíglun, skulu póstþjónar bæta úr því, en borgun fyrir það skal heimta af móttakanda. Póststjórnin ábyrgist ekki, að sendingar, sem eru þannig ólöglega afgreiddar af sendanda, verði fluttar með póstum eftir sömu reglum og peningabrjef.

Finnist smábögglar í póstbrjefakössum nægilega frimerktir, skal flytja þá sem böggulsendingar, og að öðru leyti gilda um þá sömu reglur og fyr er sagt um peningabrjef. Sjeu þeir aftur á móti annaðhvort ófrimerktir eða ónóg frimerktir, skulu þeir eigi fluttir með pósti, heldur farið með þá eins og sendingar, sem eigi verður komið til skila.

Hafi bögglar verið ranglega afgreiddir sem brjef, skal það pósthús, sem fyrst tekur þá til meðferðar sem böggla, gefa út fylgibrjef o. s. frv., en móttakandi borgar.

Hið sama gildir um ábyrgð póstsjóðs á bögglum, sem komast í hendur

47 póststjórnarinnar á þennan hátt, eins og segir um peningabrjef, sem finnast í 7. mars póstkössum.

Hvenær peningabrjef og bögglar skulu afhentir, skal skirskotað til þess sem segir í I. kafla.

Í 6. og 7. gr. í þessum kafla er það tekið fram, hvernig bögglar og peningabrjef skulu úr garði gjörð, til þess að þau verði flutt með pósti; þar er þess og getið, að böggla megi flytja á ábyrgð sendanda, þótt eigi fullnægi þeir settum skilyrðum; það gildir þó eigi um peningasendingar.

Því skal hjer bætt við, að þótt brjefhirðingarstaður hafi tekið við peningabrjefi eða böggli, þá getur póststofan í Reykjavík eða póstaftgreiðslur gjört hvorttveggja afturreka, sje það eigi afgreitt af sendanda hálfu, svo sem fyrirskipað er.

Talning sú á innihaldi í peningabrjefum og verðböggllum, sem 11. gr. b. og c. í póstlögnum ræðir um, verður því að eins heimtuð, að innihaldið sje í dönskum eða íslenskum peningum eða peningaigildi o. fl. og sendandi hafi tilfært fulla upphæð innihaldsins á peningabrjefið eða böggulinn og fylgibrjefið. Hafi sendingin inni að halda útlenda peninga, og peningaigildi eða verðbrjef, sem hljóða á útlenda peninga, eru póstpjónar eigi skyldugir að telja, en mega gjöra það, ef þeir geta dæmt um, að hið tilgreinda verð sje samhljóða innihaldinu.

Hvernig verðið skuli tilfært, þegar svo stendur á, skal skirskotað til þess, sem sagt er í 6. og 7. gr. í þessum kafla.

Sá, sem heimtar talið í peningabrjefi eða böggli, þegar hann afhendir það, getur heimtað, að talningin fari fram á þann hátt, að hann geti sjeð alt, sem gjört er við sendinguna, þó getur enginn heimtað, að honum sje hleypt inn í sjálft afgreiðsluherbergið eða inn fyrir disk í því.

Póstávisunum verður að skila á póststofunni í Reykjavík eða póstaftgreiðslustað, og verða þær alls eigi fluttar með póstum, þegar þær finnast í póst brjefakassa. Hvenær póstávisunum skal skilað, vísast til þess, sem sagt er í 2. gr., en í 8. gr. er sagt, hvernig þær skuli úr garði gjörðar.

Í 9. gr. er skýrt frá, hvernig póströfum skal koma á póst.

Allar sendingar, sem taldar eru í þessum kafla, skulu, sje þeim skilað á pósthúsi, afhentar í herbergi því, sem sjerstaklega er ætlað til afgreiðslunnar, í hendur einhvers póstpjóna þeirra, sem viðstaddir eru. Sje beðið um kvittun fyrir sending, sem afhent er á póst, má sendandi krefjast þess, að honum sje gefin upplýsing um heimild póstpjónsins til að undirskrifa kvittunina. Krefjist sendandi eigi póstkvittunar fyrir sending, sem kvittun má gefa fyrir, skal skrifa sendinguna í dagbókina, þegar hann óskar þess, að honum ásjáandi, verði því við komið.

18. gr.

Hvernig póstsendingum skal leiðbeint.

Póstsendingar skal flytja frá þeim stað, þar sem þeim er skilað til flutnings, með fyrsta pósti (á landi eða sjó), sem hægt er, samkvæmt reglum þeim, sem settar eru um það, hvenær þeim skuli skilað í síðasta lagi og hvenær póst-

brjefakassar eru tæmdir og eftir því, hverskonar sendingar má senda með þeim pósti. 47
7. mars

Þegar nefndur er fyrsti póstur, skal taka tillit til þess, með hvaða pósti sendingar koma fyrst til pósthúss þess, sem þær eiga að fara til.

Hið sama gildir venjulega einnig um sendingar, sem koma frá öðrum pósthúsum, að þær eiga að fara með fyrsta pósti eða sama pósti áleiðis.

Útaf þessum reglum verður þó að bregða um sumar tegundir sendinga, þegar ísár eru og ófærð á vetrum (3. gr.).

Póstsendingar skal flytja þá leið, sem póststjórnin leggur pósthúsunum fyrir, nema því að eins að sá, sem sendir, riti á sendinguna, að hún skuli fara aðra leið, og skal þá þessu fylgt, svo sem unt er.

Ófrimerktir bögglar og böggjar, sem eigi eru nægilega frimerktir, til að sendast með landpósti, verða fluttir með póstskipum á næsta viðkomustað við heimili móttakanda, en ekkert með landpóstum, nema á fylgibrjefinu og bögglinum standi: *landveg* (7. gr.).

19. gr.

Breytingar á því, sem sendandi hefir ákveðið um flutning póstsendinga.

Meðan sending, sem skilað er til flutnings, er í vörslum póststjórnarinnar, getur sendandi gjört breytingar á því, sem hann hefir áður ákveðið um hana. Hann getur fengið sendinguna aftur, eða látið flytja hana á annan stað og til annars manns, en tiltekið var í upphafi, ef þessu verður við komið, án þess það verði afgreiðslu póstsins til fyrirstöðu og hann geti helgað sjer sendinguna.

Pósthúsið getur þar að auki heimtað kvittun fyrir því, að sendingunni sje skilað aftur, nema því að eins, að þess þurfi eigi við fyrir þá sök, að kvittun þeirri, sem póststjórnin hefir áður gefið, verði skilað aftur.

Ef sendingunni er skilað aftur, áður en hún er komin á stað frá pósthúsi því, þar sem hún var afhent, skal aðeins endurgoldið það, sem borgað var fyrir frimerki, og því að eins að ekki sje búið að setja frimerki á sendinguna fyrir sama verð. Frimerki, sem búið er að líma á, en eigi þegar eru ónýtt, skal ekki ónýta, þegar sendingunni er skilað aftur. Þegar það annars kemur fyrir, að sendingu sje skilað aftur, skal sá, sem sendir, greiða fult burðargjald.

20. gr.

Afhending póstsendinga til móttökumanna.

Sendingar þær, sem póststjórnin hefir tekið til ráðstöfunar, skal hún láta flytja til þess pósthúss, sem vísað er til, og skal skila þeim móttökumanni eða umboðsmanni hans. Póstmenn mega afhenda póstsendingar á öðru pósthúsi en á ákvörðunarpósthúsinu, samkvæmt ósk móttökumanns eða umboðsmanns hans.

Sömuleiðis mega þeir láta bera sendingar heim til móttökumanna, og afhenda þær eða leggja ábyrgðarlaugar sendingar niður í brjefakassa á bústað hans.

47

Hverjum skal skila póstsendingum.

7. mars

Yfir höfuð skal skila póstsendingum eftir því, sem utanáskriftin segir til. Þó má skila þeim öðrum samkvæmt 24. gr. póstlaganna, og skal ætíð gjört, þegar dómsúrskurður leggur svo fyrir. Að öðru leyti gildir það, sem hjer segir um afhending póstsendinga.

Ef vísað er á sendingunni til fleiri, má skila henni hverjum þeirra, sem vera skal.

Sendingar, sem eftir utanáskriftinni vísa til fjelaga, stofnana, stjórna, embætta o. s. frv., skal afhenda aðalforstöðumanni, nema hann gagnvart póststjórninni hafi óskað annars.

Sje enginn aðalforstöðumaður en fleiri jafnir, má afhenda sendingarnar hverjum þeirra sem vera skal, nema að annars hafi verið krafist.

Almennar »poste restante« brjefasendingar, þar sem utanáskriftin er að eins bókstafir, tölur eða merki, má afhenda þeim, sem getur sagt nákvæmlega um merki sendingarinnar og hvaðan hún hefir verið send. Sje það efasamt til hvers sendingin á að fara, af því að fleiri eru með sama nafni, má hlutaðeigandi pósthús láta einhvern af þeim, sem haldið er að vísað sje til, opna sendinguna í viðurvist póstþjóns, til þess að reyna af staðsetningu, dagsetningu eða undirskrift að fá vissu fyrir, hver sje rjettur móttakandi.

Ef póstmaður þekkir eigi móttakanda, getur hann krafist þess, að hann færi sönnur á það með vottorði áreiðanlegs manns, sem póstþjónninn þekkir, annaðhvort munnlega eða skriflega, að hann sje hinn rjetti móttakandi, en póstmenn mega láta sjer nægja að hlutaðeigandi sýni brjef eða nafnmiða, sem beri með sjer, að hann sje sá, er hann segir eða færi líkur að því á annan hátt.

1. Póststjórnin er ekki skyld að skila ábyrgðarbrjefum, peningabrjefum og böggulsendingum fyr en hún hefir fengið kvittun hins rjetta móttökumanns eða umboðsmanns hans.

Kvittun þessa má heimta annaðhvort með því móti, að móttökumaður riti nafn sitt með bleki í bækur póststjórnarinnar á þeim stað, sem til þess er ætlaður, eða þannig að móttökumaður sjálfur gefi lausa kvittun.

Ef ekki er skrifað undir í augsýn þess póstmanns, er lætur sendinguna af hendi, má heimta, að tveir vitundarvottar staðfesti undirskriftina.

Þegar móttakandi krefst þess, er póstmaður sá, er afhendir póstsendingu, skyldur til að vera viðstaddur, meðan verið er að rannsaka hið ytra ásigkomulag sendingarinnar. Sjeu umbúðirnar skaddaðar eða beri þær þess merki, að innihaldið hafi skaddast, getur móttakandi krafist þess, að póstmaður sje viðstaddur, meðan sendingin er opnuð og innihaldið rannsakað, en það verður að gjörast á sjálfu pósthúsinu. Sjáist engar skemdir á sendingunni, má póstmaður eigi vera við, þegar hún er opnuð og innihaldið rannsakað.

Þegar talið hefir verið í peningasending af póstmanni, getur móttakandi þó heimtað, að póstþjónn sá, sem afhendir sendinguna, sje viðstaddur, meðan talið er í henni, sem skal gjört á sjálfu pósthúsinu.

2. Póstávisanir skal afhenda móttakanda sjálfum eða koma til hans tilkynning um þær.

Póstávisanir geta menn fengið útborgaðar á póststofunni í Reykjavík og öllum póstafréiðslustöðum, þó eigi á þeim tíma, þegar verið er að taka á móti pósti eða afgreiða pósta.

Útborgun má þó því að eins fara fram, að móttakandi skili aftur póstávisunareyðublaðinu með löglegri kvittun, sem skal skrifuð með bleki á bakhlíð ávisunarinnar. Póstávisanir má ekki framselja öðrum og póstmaður sá, sem borgar út póstávisun, getur heimtað, að sannað sje, að kvittunin sje gefin af rjettum manni.

Upphæðir póstávisana skulu sóttar svø fljótt, sem því verður viðkomið, og í síðasta lagi innan mánaðar frá því, að þær komu á ákvörðunarpósthúsið. Hafi móttakandi ekki innan þess tíma sótt peningana, þótt á hann hafi verið skorað, skal endurborga sendanda ávisunina.

Póstávisanir með árituðu »poste restante« skal endursenda, eins og þeim hafi eigi orðið skilað, ef upphæð þeirra er eigi sótt innan mánaðar frá því þær komu á pósthúsið. Hafi móttakandi glatað póstávisun, verður hann að biðja pósthús það, þar sem hún var innborguð, að gefa út eftirrit af þeirri upprunalegu póstávisun, sem skal flutt með póstum án kostnaðar fyrir sendanda eða móttakanda.

Hafi viðtakandi glatað símapóstávisun, getur hann fengið eftirrit af henni hjá símastöðinni, ef útborgunarpósthúsið biður um það skriflega og setur innsigli sitt undir.

Póstávisun má ekki útborga hafi frímerki verið rifin af henni, nema viðtakandi skili þeim aftur ásamt ávisuninni, eða lími á hana íslensk frímerki jafnmikils virði og þau, sem hafa verið tekin af henni.

Ef aðkomin póstávisun ber þess merki, að frímerki hafi dottið af henni eða verið rífið af, má ekki afhenda viðtakanda ávisunina fyrir en hlutaðeigandi póstmaður hefir skrifað á hana: »Hingað komin með vantandi frímerki«, og sett nafn sitt og póststimpilinn undir.

3. Áður en upphæð póströfu er borguð, má sending sú, sem fylgir henni, alls eigi afhendast, og viðtakandi má ekki opna hana nje á neinn hátt fá að vita, hvað i henni er. Póströfueyðublaðið má sýna viðtakanda, hvort sem sending fylgir eða ekki, svo að hann geti fengið að vita, hvaðan sendingin er komin og frá hverjum, en hann má hvorki fá eyðublaðið sjálft eða aftari helming þess, fyrir en henn hefir borgað póströfuna að fullu. Þegar viðtakandi borgar skal bæði afhenda honum sendinguna og aftari helming eyðublaðsins.

Að öðru leyti gilda sömu reglur um skil á póströfusendingum eins og öðrum sendingum, þannig að kvittun skal taka af viðtakanda fyrir ábyrgðarbrjefum, peningabrjefum og böggjum, en ekki fyrir almennum brjefum, þótt póstkrafa hvíli á þeim.

Viðtakendum skulu tilkynntar póströfur og frá hverjum þær sjeu, en

47
7. mars

hafi þeir eigi greitt þær innan hálfsmánaðar (mánaðar þegar um post restante sendingar er að ræða) frá því þær komu á pósthúsið, skulu þær endursendar. Annars getur sendandi ákveðið borgunarfrest á póstkrofu skemmri eða lengri, þó ekki lengur en 30 daga frá því hún kemur á ákvörðunarpósthúsið; en hann verður þá að skrifa athugasemd um það á póstkrofuþublaðið.

Þegar póstkrofur eru borgaðar, skal farið með eyðublaðið eða fremri helming þess og útborgun á upphæðinni til sendanda alveg eins og með póstávisanir.

4. Sendingar með óborguðu burðargjaldi eða ógreiddri borgun fyrir umbúðir o. fl. eru póstmenn eigi skyldir til að afhenda, fyr en búíð er að borga þessi gjöld, sem skulu vera skrifuð með tölustöfum og tiltekin í krónum og aurum framan á sendingunni (á fylgibrjefið þegar um böggul er að ræða). Óborgað burðargjald skal greitt í peningum eða frímerkjum. Póstmenn þeir, er taka í móti slíkri borgun, líma aftan á sendinguna eða fylgibrjefið frímerki fyrir gjaldinu og stimpla þau áður en sendingin er afhent. Hin önnur gjöld skulu greidd í peningum. Kærum yfir því að of mikið sje heimtað skal fylgja umslagið eða sú hlið af brjefinu, sem kveðjan er skrifuð á.

Póstsendingum, sem ranglega eru afhentar, má skila aftur á hvert pósthús, sem vera skal.

Pósthúsið borgar aftur það gjald, sem viðtakandi hefir greitt fyrir sendingar, sem það tekur við aftur.

21. gr.

Um meðferð á sendingum, sem eigi verður komið til skila.

Svo má álita, að póstsendingu verði ekki komið til skila:

- a. Þegar sá, sem vísað er til, skorast undan að taka við henni;
- b. Þegar póststjórnin hefir ekki getað spurt þann upp, sem vísað er til;
- c. Þegar sendingar hafa legið 3 mánuði, án þess að vera sóttar.

Þegar um ábyrgðarbrjef, peningabrjef, böggla eða póstávisanir og póstkrofur er að ræða til móttakanda, sem verður eigi spurður upp, skal ákvörðunarpósthúsið láta móttökuhúsið spyrja sendanda um það, hvort hann geti gefið nánari upplýsingar um móttakandan. Geti sendandi gjört það, og vilji hann láta póststjórnina taka til greina upplýsingar hans, verður hann að frímerkja fyrirspurnina með 10 aurum, sem þá skal send ákvörðunarpósthúsinu með fyrsta pósti. Annars skal skoða sendingarnar sem óskilasendingar.

Jafnskjött og það er álitíð, að póstsendingu verði eigi komið til skila, skal hún send aftur á það pósthús, þar sem henni var skilað til flutnings, og skal þess jafnframt getið, á sjálfri sendingunni, hversvegna henni hafi ekki verið skilað.

Þegar móttakandi neitar að taka á móti sendingu, getur hann skrifað það á sendinguna sjálfur, en engar aðrar athugasemdir má hann skrifa á sendinguna. Hafi hann gjört það, skal pósthúsið strika þær út, svo að þær verði

ólæsilegar. Þegar móttakandi skrifar eigi sjálfur á sendinguna, að hann neiti móttöku, skal hlutaðeigandi póstmaður gjöra það.

47

7. mars

Það er skylda pósthússins á þeim stað, þar sem sendingu er skilað til flutnings, að sjá um, að bæði þær sendingar, sem getið var um, og aðrar sendingar, sem af einhverjum öðrum ástæðum hefir eigi orðið komið til skila þar á staðnum, eða hafa ekki orðið sendar þaðan, verði fengnar aftur þeim, er sendu, svo fljótt sem unnt er, ef komist verður að því, hverjir sent hafa, án þess að opna sendingarnar. Þegar þeim er skilað aftur, skal fara eftir hinum almennu reglum um afhending póstsendinga, þannig að þann er sendi, skal álita sem móttökumann.

Verði sendingum þeim, sem ekki verður komið til skila, heldur ekki komið til þess, sem sendi, skal senda þær póstmeistara áleiðis til stjórnarráðsins, sem lætur tvo áreiðanlega menn, sem það sjerstaklega kveður til þess, opna þær og rannsaka; skulu menn þessir hafa unnið eið að því, að þeir, ekki viljandi, skuli lesa annað af hinu skrifaða innihaldi sendingarinnar, en staðsetning, dagsetning og undirskrift, til þess á þann hátt að finna sendanda. Takist það, skal senda honum sendinguna undir innsigli stjórnarráðsins með óborguðu burðargjaldi, hafi það hvílt á henni; annars skulu sendingarnar liggja á póststofunni í Reykjavík, að minsta kosti í 3 mánuði, og hafi þær eigi verið sóttar á þeim tíma, skal selja þær póstsjóði í hag samkvæmt 26. gr. í póstlögunum eða eyða þeim. Skal það gjört einu sinni á ári hverju undir umsjón þeirra manna, sem til þess eru settir og nefndir eru að framan. Sje hægt að spyrja upp sendanda, en hann neitar að taka við sendingunni, skal senda hana til stjórnarráðsins, sem sker úr því, hvort gjöld þau, sem kunna að hvíla á sendingunni, skuli innheimt hjá honum með lögsókn.

22. gr.

Um skaðabætur.

Fyrir ábyrgðarbrjef skal því að eins greiða skaðabætur, að þau glatist í vörslum póststjórnarinnar, en eigi fyrir það, þótt eitthvað vanti í þau.

Um skaðabótaskyldu póststjórnarinnar fyrir það, að peningabrjef eða böggjar týnast eða skemmast í vörslum hennar, fer eins og segir í löggjöfnni um skaðabótaskyldu manna yfir höfuð, þó að því athuguðu, sem segir í 16. og 17. gr. í póstlögunum og því, sem fyrirskipað er um það, hvernig sendingar þessar skuli úr garði gjörðar af sendanda hálfu.

Það verður því undir ýmsum atvikum komið, hvort skaðabætur verða greiddar í hvert einstakt skifti, og verður eigi farið nánar út í það hér, en þó skal tekið fram, að þegar peningabrjef og böggjar koma með skemmdum umbúðum, þá er nauðsynlegt, til þess að skaðabætur fáiast, að skaðinn sje rannsakadur í viðurvist póstmanns þess, sem afhendir sendingarnar, og yfir höfuð verða eigi teknar til greina skaðabótakröfur, sem koma fram, eftir að móttakandi hefir tekið við sendingunni mótmælalaust.

Þegar póstmaður hefir talið í peningasendingu, verður krafa um skaða-

47 bætur fyrir að vantað hafi í sendinguna því að eins tekin til greina, að það
7. marz hafi sannast í viðurvist póstmanns þess, sem afhenti hana. Þegar heimtaðar eru skaðabætur fyrir böggulsendingar, sem peningar eru eigi í, getur pósthjórinn heimtað, að hlutaðeigandi færi sönnur á það, sem hann hefir sagt um skaðann, með því að láta 1 eða 2 óvilhalla menn meta hann.

Pósthjórinn ábyrgist, að pósthávisanir sjeu borgaðar út og endurborgaðar rjettum hlutaðeigendum, en hún greiðir engar bætur fyrir drátt, sem kann að verða á því, annaðhvort vegna þess, að ávísunin hefir verið send skakkt, eða af því, að pósthúsið, sem á að borga hana, hefir eigi nóg fje í sjóði, svo að borgunin verður að bíða, þangað til það getur fengið viðbót, en þá á að láta hlutaðeigandi vita um það.

Sá, sem sendir, eða sá, sem vísað er til á sendingu, skal bera upp skaðabótakröfu sína annaðhvort skriflega fyrir stjórnnarráðinu eða munnlega eða skriflega fyrir pósthúsinu á þeim stað, sem sendingin fer frá, eða á þeim stað, sem hún á að fara til. Frestinn til þess að koma fram með kröfu til skaðabóta (sbr. 17. gr. í pósth.) ef henni á að verða gaumur gefinn, skal telja frá þeim degi, er sendingin var látin á pósthinn. Þegar sendingu vantar, skal pósthúsið á þeim stað, sem hún átti að fara til, jafnskjótt og sjeð verður, hver við átti að taka, við fyrsta tækifæri skýra honum frá því, og ef komið er fylgibrjef, fá honum það í hendur.

Þegar búið er að skýra skaðabótamálið þannig, að pósthjórinn geti ákveðið upphæð bótanna, skal hún, svo fljótt sem unnt er, goldin á því pósthúsi, sem næst er heimili hlutaðeiganda, eða sem hann sjerstaklega hefir tekið til; þá skal og borga honum aftur frimerki þau, eða burðargjald það, sem greitt hefir verið, ef sendingin er glötuð með öllu. Pósthjórinn greiðir aldrei vöxtu af því fje, sem henni þannig ber að borga.

Ef pósthjórinn hefir goldið skaðabætur sökum þess að sending eða nokkur hluti hennar hefir glatast, en það finnst aftur, sem goldið var fyrir, skal pósthjórinn bjóða hlutaðeiganda hlutinn, gegn því að hann borgi aftur skaðabæturnar og það endurgjald, sem honum kann að vera greitt fyrir burðargjald.

Sjerstaklega skal tekið fram um pósthkröfusendingar, að upphæð pósthkröfunnar, gefur eigi neina visbending um verðupphæð sendingarinnar, og verður því pósthkröfuupphæðin ekki borguð, þótt pósthkröfusending glatist eða skaddist, heldur að eins skaðabætur fyrir pósthkröfusendinguna sjálfa, eftir venjulegum reglum.

Aftur á móti er pósthjórinn skyld að borga sendanda upphæð pósthkröfunnar, ef sendingin, sem henni fylgir, eða pósthkröfueyðublaðið hefir verið afhent viðtakanda, án þess að upphæðin hafi verið borguð.

Sama gildir um pósthkröfur eins og pósthávisanir, að pósthjórinn greiðir engar bætur fyrir drátt, sem kann að verða á innheimtu þeirra og útborgun.

III. kafli.

Blöð og tímarit, sem send eru samkvæmt 11. gr. f. í póstlögnum.

23. gr.

Samkvæmt 2. gr. f. í póstlögnum skal telja undir blöð og tímarit sjer hvert blað eða rit, sem menn skrifa sig fyrir og er prentað eða margfaldað á líkan hátt, þegar það á að koma út einu sinni eða oftár á ári í heftum, sem hafa sameiginlegan titil og hvert fyrir sig vegur eigi yfir 125 grömm

Til þess að blöð og tímarit verði flutt með póstum, samkvæmt 11. gr. f. í póstlögnum, skulu þau koma út hjer á landi og vera seld fyrir ákveðið verð. Hver sending verður að vera þannig brotin saman, að hún sje eigi yfir 39 sentimetrá lengd og 24 á breidd og þykkt, og þyngd á hverri sendingu má eigi vera yfir $2\frac{1}{2}$ kilogram, þegar hún á að flytjast með landpósti, annars 5 kilogrömm.

Efst á fyrstu síðu blaðsins eða ritsins skal prentað fullt nafn þess og ártalið, efst á hinum blaðsíðunum skal og prentað nafnið fullt eða styt. Ekkert fylgiblað má senda með ritinu.

Utan á umbúðunum, sem skulu vera þannig lagaðar, að hægt sje að kanna hvað í þeim sje, án þess að skemma þær, skal standa nafn ritsins eða blaðsins, og hvaða árgangur, bindi, tölublað eða hefti sje í sendingunni, en að öðru leyti má ekkert vera skrifað eða prentað á umbúðirnar annað en nafnmóttakanda, heimili og póststöð.

Ekkert blað eða rit má senda á þennan hátt fyr en það hefir verið inn ritað á póststofunni í Reykjavík, en til þess að það verði gjört, þarf útgefandi eða þeir, sem ábyrgð skulu bera gagnvart póststjórninni, að skýra póstmeistara frá:

1. Ósk sinni um, að blaðið eða ritið verði flutt samkvæmt 11. gr. f. í póstlögnum.
2. Nafni blaðsins eða tímaritsins.
3. Hve oft blaðið eða ritið komi út.
4. Á hvaða pósthúsi blaðinu verði skilað til flutnings.

Þegar blaði eða tímariti er skilað til flutnings á þennan hátt, skal borga burðargjaldið í peningum og taka kvittun fyrir í kvittanabók, sem póststjórnin gefur út og selur á 50 aura. Skal þar tilfæra nafn blaðsins eða ritsins, árgangur, tölublað eða hefti, dag og stund þegar ritið er afhent, vikt og burðargjald. Skal afgreiðslumaður blaðsins hafa fyrirfram ritað í bókina nafn blaðsins eða ritsins, árgangur, tölublað eða hefti, sem afhent eru í einu, og skal kvittað fyrir það í einu lagi, þegar búíð er að tilfæra dag og stund, vikt og burðargjald í kvittunarbókina og borga það í peningum. Allt hið sama, sem skrifað er í kvittunar bókina, skal póstmaður skrifa í bók á pósthúsinu, þar sem blaðið eða ritið er afhent. Í sömu sendingu má aðeins senda blöð eða rit með sama nafni.

47
7. mars

Blöð og tímarit, sem þannig hefir verið borgað fyrir, skulu flutt með póstum ófrimerkt, en móttökupósthúsið setur á þau merki um, að burðargjaldið sje borgað.

Eigi mega önnur pósthús taka við blöðum eða tímaritum til flutnings með póstum á þennan hátt, en það pósthús, sem útgefandi hefir tiltekið að því yrði skilað á. Sje brotið út af reglum þeim, sem hjer eru settar, skal eigi flytja blaðið eða ritið með póstum, og hafi það verið sent af stað, skal endursenda það sem böggulsending á kostnað útgefanda.

Blöð og rit, sem eigi eru afhent svo löngu áður en póstur á að fara frá pósthúsinu, sem til er tekið í 2. gr., skulu eigi send með fyrstu póstferð, nema þau sjeu frimerkt sem prentað mál.

Að öðru leyti gilda um sendingar þessar sömu reglur og um krossbands-sendingar.

IV. kafli.

Hvenær reglugjörð þessi öðlast gildi og afnám eldri ákvæða.

24. gr.

Reglugjörð þessi öðlast gildi 1. apríl 1908 og frá sama tíma fellur úr gildi reglugjörð um notkun pósta 17. maí 1902 og reglugjörð um breyting á þeirri reglugjörð 30. janúar 1907.

Í stjórnarráði Íslands, 7. marz 1908.

Í fjarveru ráðherra.

Kl. Jónsson.

Jón Hermannsson.